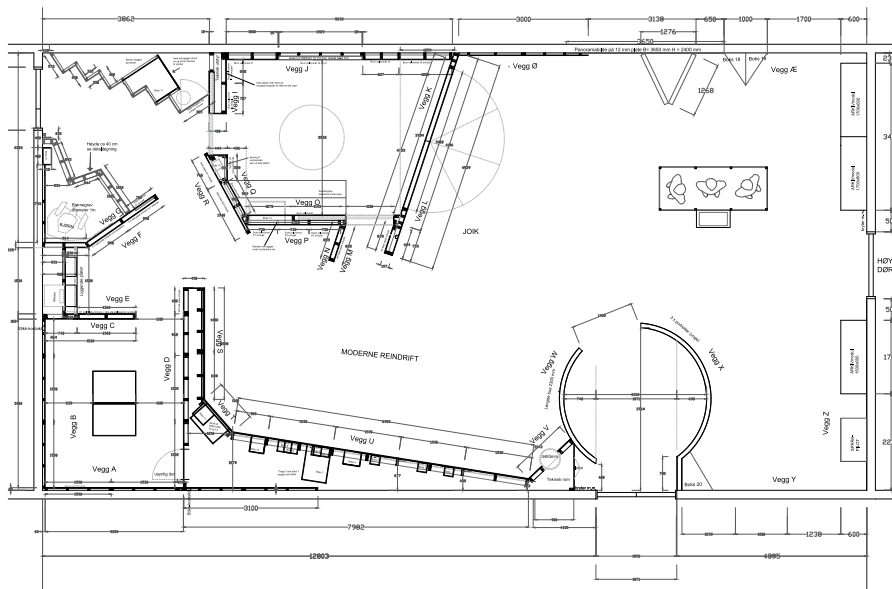

**GJÆJIDE GOEREBE/VI FØLGER SPORENE/
TRACKING TRACES → PERMANENT
BASISUTSTILING → SAEMIEN SIJTE/
SØRSAMISK SENTER → SNÅSA
RUNA KLOCK DESIGN AS
Prosjektansvarlig → Runa Klock,
møbeldesigner MNIL
KREDITERING → SIDE 172**

Rommet har lavvoen i sentrum, slik den også er i sentrum i sørsamenes liv. Rommet rundt har fjell og naturformer. Arkivvegg i enden, monter med koffer, interaktiv skjerm der man kan studere detaljer i koftene.

Nye og gamle portretter av personer som er i slekt henger side om side. Monter med eiendeler. De nye portrettene er levende bilder. Til høyre ser man det pulserende hjertet inni en klode (en del av opprinnelsemyten).

Vi følger sporene

Det meste som er skrevet om sørsamer gjennom historien, har blitt skrevet av andre. Nå forteller de sin egen historie. I hovedutstillingen følger vi sporene etter samisk tilstedeværelse gjennom arkeologiske funn og historiske kilder. Runa Klock design har lagt vekt på å fremstille historien som bevart gjennom tradisjoner, joik og muntlige fortellinger som også formidles i utstillingen. Den sørsamiske kulturen er sterkt levende i dag, den har tilpasset og endret seg gjennom mange århundrer.

Reinen står sterkt i den samiske kulturen, så for å ta den besøkende inn i det samiske livet og kulturen, valgte interiørarkitekten å la dem møte reinen først: en 360-graders projisering av hundrevis av rein som løper i ring rundt oss inne i et reingjerde. Siktlinjen videre går rett mot lavvoen; et sted hvor muntlige fortellinger har blitt overført og overlevd.

Utstillingskonseptet tar utgangspunkt i landskapsformer fra det sørsamiske området. De ønsket med dette grepet å vise hvordan samene har levd i og for naturen, og vise deres grunnleggende respekt for naturen. Historien starter da isen smeltet

for 14 000 år siden. Slik vises vår felles kulturarv, for eksempel bergkunsten, som også er en del av samisk forhistorie. I tidslinjen trekkes det frem viktige arkeologiske funn og hendelser helt frem til i dag, og veggen rommer både objekter, lyd og skjermer.

Samenes tro og religion er sterkt knyttet til naturen. I landskapet finnes steder som har ekstra kraft. På disse stedene kunne man lettere komme i kontakt med de åndelige vesenene, forfedre eller hjelpere. Man valgte å løse dette med å bygge en analog trekkspillvegg. Fra én vinkel ser man et hellig fjellandskap, men når man nærmer

Tidslinjen ligger i flere nivå, med tittehull, lyd, film og objekter.

Utstillingen viser også sørsamenes levende håndverk.

seg ser man at landskapet er delt opp. Trekkspillkonstruksjonen skaper rom og man kan kikke inn i ulike deler av veggen – med både montre, skap og tekstformidling.

I denne nye utstillingen får sørsamene endelig vise frem sin kulturarv. Gjenstandssamlingen er laget som en arkivvegg, med skuffer som kan åpnes og store montre. De hellige trommene er utstilt sentrert i et eget rom med spesiallagde montre med kontrollert klima. Det dunkle lyset og lyden av svak tromming skaper en høytidelig stemning. Ingen informasjon på veggen skal forstyrre den spesielle opplevelsen av endelig å oppleve

nærværet av trommene. I tillegg til å vise sørsamenes kulturarv, viser utstillingen også sørsamenes levende håndverk og hvordan håndverksmaterialene er hentet ut av naturen. Besøkende kan ta på og lukte på materialer som skinn, sener og never og se produktene de kan bli til.

Det er brukt mange digitale virkemidler i formidlingen; hologram, touchskjermer, filmer og lyd. Utstillingen er bygd opp slik at man kan nå ut til flere målgrupper, ut fra ulike kunnskapsnivå. Her er det mulig å fordype seg. Det var viktig for kunden at man både kan se og høre sørsamisk språk i utstillingen. I utstillingen kan man også

oppleve sørsamisk vuelle, joik. Det ble laget en egen lyttestasjon hvor besøkeren kan høre joik fra gamle arkivopptak.

I begynnelsen av utstillingen er den samiske skapelsesmyten illustrert et bankende hjerte inne i jordkloden. Den samiske skapelsesmyten ble nedskrevet av den sørsamiske presten og forfatteren Anders Fjellner (1795–1876). Fjellner er mest kjent for å ha gitt samene et nasjonalepos. Gjennom skapelsesmyten blir vi påminnet om å ta vare på naturen, også for fremtidige generasjoner, et svært dagsaktuelt tema og noe som vi alle trenger å bli minnet om.